NĂM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2428 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 23 AVRIL 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Un an	Six mois	Trois mois	Un an	Six mois	Trois mois
Một năm	6 $ 00	3 $ 50	1 $ 80	6 $ 30	3 $ 30	1 $ 80
Các làng và các công-sở	»	3 . 00	1 . 50	3 . 00	1 . 50	»
Sáu tháng	3 . 00	1 . 75	1 . 00	3 . 20	1 . 60	1 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 00	0 . 60	1 . 60	1 . 00	0 . 60
Một tháng	0 . 50	0 . 40	0 . 25	0 . 55	0 . 40	0 . 25

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN KHÔI-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DÉPÔT LÉGAL 3/04

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel et par insertion . . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales . 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

VI

Việc di dân mở đất ở xứ ta muốn làm được cho thật có thành-hiệu, cần phải có cái tư-bản kinh-doanh cho thật lớn, cái phương-pháp quản-lý cho thật tinh, mà đến khi hạ thủ vào làm, cái thứ tự việc nào làm trước, việc nào làm sau, lại phải có cái chương-trình nhất-định chỉnh-tề, không thể đảo hành nghịch thì cầu-thả nộm tạm mà hỏng nên việc được. Cái phép làm việc không cứ là việc lớn hay việc nhỏ, cũng phải tóm trù toàn cục các việc ấy mà định liệu cho đúng cái thứ tự lắm trước làm sau; muốn mặc cái áo phải trước xốc cái cổ, sau xỏ cái tay; muốn dựng cái nhà, phải trước xây cái tường, sau bắc cái chính; nếu sai cái thứ tự ấy, cổ chửa xốc thì tay làm sao mà xỏ lọt, tường chửa xây thì chính làm sao mà bắc qua, đến cái áo mặc cũng không nên, cái nhà dựng cũng không vững, chứ đừng nói đến việc to tát khó khăn hơn; biết làm việc cho phải phép cũng như người thuộc đường biết đi đường không lạc nẻo, thì dù như đi một cái hành-trình từ Hà-nội xuống Nam-định, người đã thuộc đường thì cứ việc bắt đầu đi qua từ cầu Sét rồi xuống dần mãi đến Phủ-lý, Bình-lục là tới nơi, không hề đâm ngang rẽ tắt lạc sang con đường cống Vọng, cầu Đơ, quán Gành, đồn Om hay hoặc lại ngược lên Vẽ lên Trèm, chẹo vào Phùng vào Sở; ấy làm việc có thuận theo như thế thì việc mới mong chắc được mà làm không sợ mất công.

Nay ta thử xét trong cái việc di dân mở đất có những cái đầu mối gì? cái gì là cái trở-lực phải bài trừ? cái gì là cái trợ lực phải có đủ? mà liệu định cái gì là cái phải làm trước, cái gì là cái phải làm sau?

Trong cái việc di dân mở đất thì cốt nhất là làm sao cho dân có thể đi đi, có đến rồi phải làm sao cho đất có thể mở ngay được, dân đã đi, đất đã mở, phải làm sao cho đất có hoa lợi, dân vui làm ăn; cái trở-lực làm cho dân khó đi được là đường sá xa xôi, làm chướng hiểm ác; mà cái trở-lực làm cho đất khó mở được là nơi thì tiêu-khô, nơi thì úng-thủy, đất nước không thuộc, vận-tải gian nan; cái trợ-lực làm cho dễ đi được dân là giao-thông tiện lợi, ăn ở yên hàn; mà cái trợ-lực làm cho dễ mở được đất là thủy hạn có cách ngừa, chuột bọ có cách ngừa, có giống má cho hợp thổ-nghi, có mầu bón cho đúng thổ-chất. Đã biết rõ như thế, thì cái việc phải làm trước nhất cả là định mở một khu-vực nào, định di dân tới một miền nào, tất phải nội trong cái khu-vực ấy, trong cái miền ấy, đường sá cầu cống có được thật khang-trang rộng-rãi, các dụng-cụ vận-tải như tàu thuyền, xe trâu, xe bò, xe hỏa, xe máy có được thật chính đốn bẩn hoi; thứ nữa là phải kinh-doanh thủy-lợi, nơi tiêu-khô thì tìm đường dẫn thủy, nơi úng-thủy thì kiến lối thông lưu, lập huyện lập đồn cho có phố phường hàng quán để tiện hành nhân, thử đất thử nước cho biết giống gì ưa giống, màu gì ưa bón, việc thuốc-men thế nào cho chống được thủy thổ, cách ăn ở thế nào cho giữ được vệ-sinh; như thế thì dân mới đi được chóng, đất mới mở được liền; thứ nữa đến lúc đã có dân tụ, đã có đất làm hi phải có chuyện ty coi sóc việc ăn ở vệ-sinh, việc phát thuốc chữa bệnh, giống gì hợp với thổ-nghi thì cấp cho dân giống ấy, màu gì đúng với thổ-chất thì cấp cho dân bón vun, máy-móc gì tiện dụng thì sắm cho dân đủ dùng, tai hại gì phải trừ thì chỉ cho dân phòng ngừa, việc trước việc sau, trù tính đâu đấy cho thật tinh-tế chu tường, mà thiết-thì không một chút gì lộn-sộn như thế, thì sao mà dân chẳng đi được, đất chẳng mở xong.

Cứ chừng ngay những việc di dân mở đất lớn mà người ta đã làm được có thành-hiệu hiển nhiên như ở châu Mỹ, ở Diến điện, ở Mãn-châu; tôi tưởng nếu không có mấy con đường xe-hỏa Nam-Mãn thì đất Mãn-châu ngày nay có để cũng vẫn còn hoang-vu lút mất, trộm giặc xuất một, beo sói tung hoành; không có cái cơ-quan chấp thủy phòng thủy mà mấy công-ty nông phố của người Anh kinh-doanh thật hoàn-bị chỉnh tề thì trong khoảng mươi lăm năm nay đất Diến-điện lấy đâu xuất cảng gạo được một ngày một nhiều, thành một nơi sản gạo nhiều nhất thế-giới; cái việc thành thì như thế mà không thể thì tránh khỏi bại được thế nào.

Cái lối chiêu dân khẩn đất của người mình thuở nay đã bao giờ có được cái kế-hoạch như thế. Đem dân đi, mở đồn-điền, bỏ-nheo bỏ-nhóc năm bảy ngày khăn gối ró mang, lội suối trèo đèo, xuyên rừng lách núi mới mò tới được cái thung lũng nước độc ma thiêng, mà trong khi đi đó vị một cái hi-vọng hão-hở gì, chỉ hi-vọng được cái đất mà mở; mà đất nào đã mở ngay được, có chỗ thì lội lõm-bõm đến ngực đến lưng, có chỗ thì bói không ra một hột nước, còn chiêm mất mùa hỏng cả thì mở lấy gì; có cỏ sống cỏ chết mà làm, thì lại lạ nếp lạ cái, không biết giống tía cái gì cho hợp được thổ-nghi, bón vun thế nào cho đúng được thổ-chất, rút cục cũng có làm mà chẳng có ăn; thêm không có thuốc thang chống được thủy-thổ, ăn ở giữ được vệ sinh, kẻ đau người chết, mòn mỏi lần lần, rồi cũng đến bỏ đất mà chạy lấy người, bảo muốn hàng ức mẫu rậm-rạp mênh-mông lại hoàn là mênh-mông rậm-rạp.

Cho nên đã bảo đến chuyện di dân mở đất thì lại nên biết cái thứ-tự công việc làm trước làm sau; cái thứ-tự trước sau trong việc di dân mở đất như đã kể trên kia, khác nào như đi một con đường phải lần lượt qua đủ bấy nhiêu cung, không có thể nhảy bỏ cung nào mà đi được tới nơi tới chốn vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

Ngày 22 avril 1925

Tòa nội-các tại hai nghị-viện

Tòa nội-các đến trình hai nghị-viện ngày hôm thứ ba.

Trong lời tuyên-cáo của tòa nội-các có nói nay phải trù-tính hai việc một là giữ gìn cuộc bình-an cho nước Pháp sau này, hai là lo toan cho nền tài-chính được quân bình.

Trong việc điều đình với liệt-quốc nay mai, tòa nội-các sẽ lo về việc thi-hành cái chương-trình Dawes, và việc thanh toán các trái-khoán Đồng-minh. Sẽ có sức trù-tính cho cuộc hòa-bình của liệt quốc được thêm nhiều cách bảo-chứng chắc chắn, và sẽ kiên tâm theo đuổi ba việc thiết yếu cho cuộc hòa-bình là việc bảo an, việc trọng tài, và việc triệt quân bị.

Tòa nội-các tam-đoan soạn sẽ chi thu năm 1926 thế nào cho bao nhiêu khoản chi xuất đều có tiền thuế để ứng-dụng cả. Khi nào sổ chi thu được quân-bình, thì lo toan cho nhà nước được đỡ bận về việc ngân-hàng, và nhẹ bớt cái gánh nặng quốc-trái đi. Tòa nội-các mong rằng quốc-dân chớ nỡ cái gánh-vác nặng nề, và vẫn lòng ưng-thuận các phương-sách tài-chính công-bằng chính đáng và hợp với cái chủ nghĩa dân-chủ.

Sẽ có đề một vị đại-biểu ở giáo-hội đô-thành, song phải một lòng thi-hành các luật ngoài tôn-giáo.

Về việc ở hai quận Alsace Lorraine sẽ trù tính cho dần dần các luật pháp ở đấy giống như luật pháp toàn hạt nước Pháp, song không làm tổn thiệt cho các quyền-lợi đã chiếm được từ trước và giữ gìn cho khắp thấy được đồng tâm và quốc-gia được thống nhất.

Tòa nội-các trù-tính cho nguyên-lão nghị-viện sẽ chóng ưng-chuẩn các bản-luật về việc bảo hiểm xã-hội, theo đuổi việc trù tính cho người làm ở xa phải tải được trở lại làm việc, việc thi hành bản luật một ngày làm việc tám giờ và ưng chuẩn các bản giao ước quốc-tế về việc lao-động tại các cuộc hội-nghị Washington và ở Genève.

Tòa nội-các sẽ để nguyên các quyền lợi của những nhà thương binh và sẽ thanh toán các sổ tổn hại của nhà bị hại trong các miền bị tàn phá.

Nghị-viện sẽ xem xét công-việc của tòa nội-các và kết quả công việc thế nào. Nếu nghị-viện không tín cậy thì tòa nội-các sẽ từ chức ngay.

Hiện có bốn ông nghị-viên xin chất vấn là MM. Cachin, Charles Bertrand, Guy và Tattinge. Tòa nội-các tuyên cáo xong, thì bốn ông nghị-viên sẽ chất vấn.

Tại trường Đại học Pháp luật

M. Barthélemy giáo-sư thôi nối lại được pị ục chức.

Việc rối loạn ở nước Đức

Sở cảnh-sát đã tìm thấy người để quả bom ở nhà thờ là Minkoff. Khi linh cảnh-sát đến bắt người ấy chống lại thì đã bị giết chết. Yankoff cũng bị giết chết.

(Indopacifi)

Thứ-dân nghị viện bỏ phiếu tín nhiệm

Thứ-dân nghị viện bỏ 3 4 phiếu tỏ lòng tín-nhiệm. Số phiếu phản đối là 218

(Havas)

MỘT ĐIỀU MÊ-TÍN CỦA NGƯỜI NHẬT

Ở Nhật có lưu truyền rằng đứa Thiên-hảo ở Đông-kinh xảy ra mà một người con gái tân chôn sống ở dưới mong cái cột chính đền Ây. Nhiều người còn tin rằng trong bước đi ng đất mới rồi, đền Ấy không đổ là nhờ có người con gái chịu thí thân Ấy.

Nay người Nhật định xây một cái đền trong khu vườn ở làng Minh trị thiên-hoàng, một cô con gái nhà giàu người rất đẹp tên là le Tsune Karasu moto nhất định xin thí thân để chôn sống ở chân móng đền. Mới đây cô có hẹn-hò cho chị em được ngắt trăm người theo cái gương của cô. Còn việc có xảy thí thân, thì các quan không ưng cho.

MỘT TẤM ẢNH LẠ THƯỜNG

Ở cán đông bắc Atlanta (Mỹ châu) có một quả núi sườn đứng dựng ngược, mà phẳng lì trông rất đẹp. Mới đây người Hoa-kỳ đem bôi o-xít nitrate d'argent vào đấy, cho sườn núi thành ra một miếng kính ảnh thường vậy. Khi bình ảnh rõ rồi, thợ chạm theo đấy mà đục. Bức chạm lấy được một người cưỡi ngựa cao 50 m. ngang 100 m. cốt làm để kỷ-niệm cuộc chiến tranh Nam-Bắc ngày xưa.

HÀI ĐÀM

Món tiền bồi thường

Vừa rồi ở bên Mỹ có người bị thua kiện vì bồi mà phải trả 20.000 mỹ-kim, tính ra thì mỗi cái hòn tính giá là ngót một quan. Ôi ơ sao! cái hòn ở bên Mỹ đắt làm thay! Thế mà ở bên ta thì cái đó lại là của bỉ-tiện, thế mà lại rẻ quá mà nhất là ở các xem, thì các quan hòn không mất tiền phi-lộn nên cứ hòa hòn hủy, vậy thưởng các chị em nên thi hành, đặt ra một món tiền bồi-thường mỗi cái hòn là một trinh, không phải là bồi-thường cho giá-trị cái mà, mà bồi-thường cho cái số phận bám vào mỗi vậy.

Cường-sự

KHỐN VỀ RĂNG GIẢ

Trong một tờ báo ở Tây sang có đăng tin sau này: Một bữa người đi đường, thấy một người lăn lóc trên một cái ghế ở phố kia mà kêu la rầm rĩ. Linh cảnh sát tưởng người ấy là điên, bèn bắt đem lại sở Cảm để rồi.

Người ấy khai rằng mình ngồi trên ghế dài ấy, trong lúc mê ngủ cắn vỡ bộ răng giả nuốt đi mất, nên trong bụng đau đớn dữ dội. Sau đem đến nhà thương cho uống thuốc e o đỡ đau, nhưng thầy t uốn xét ra phải mổ mới lấy răng giả ra được.

SỰ ĂN TIÊU CỦA NGƯỜI HOA-KỲ

Người ta tính số tiền của quốc-dân Hoa-kỳ kiếm được trong năm 1924 cộng là 64 nghìn triệu dollars, nghĩa là độ 1.312 nghìn triệu quan.

Mới đây, M. Frédérick, có chân trong hội bàn-làm chính-trị và xã-hội học Hoa-kỳ rõ thành xem trong một năm người Hoa-kỳ chi tiêu về các việc thường dùng và các việc xa-xỉ là bao nhiêu. Ông tính ra số tiền tiêu về các vị ăn 15.000 triệu dollars, về học hành và các đồ uống là 1500 triệu (Trong số ấy không kể tiền uống các thứ rượu quốc cấm) tiêu về thuốc lá là 1 700 triệu Tiền tiêu về quần áo là 8 000 triệu, về ô-tô là 3.500 triệu, về bàn ghế là 1 300 triệu, về đồ vàng bạc là 1 000 triệu.

Xem các số chi tiêu trên này, thì một nửa là chi tiêu về các vị ăn thứ uống, so với số tiền chi trong năm 19 9 về các khoản ấy có 4 000 triệu, thì thấy trong mười lăm năm giời, số tiền chi tiêu ấy tăng lên gấp bốn, tuy vậy số chi tiêu về thuốc lá lại còn to hơn số tiền ăn uống những 200 triệu dollars. Ấy thế mới biết từ lâu nay người Hoa kỳ đã bảo thanh giảm số tiền tiêu về thuốc lá cũng là phải lắm vậy.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nhờ quý báo làm ơn chỉ bảo bộ cho việc sau này:

Vì kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược hễ học trò lớp Cao-đẳng (Cours supérieur) Trung đẳng (Cours moyen) mà vào trước ngày 18 septembre 1924 thì không phải thi bằng Sơ-học yếu-lược, thế nhưng mà trước chưa biết đã trót làm đơn xong thì rồi, thế thì bây giờ có phải thi hay không? Xin quý-báo chỉ bảo bộ, cảm ơn quý báo vô cùng.

TRẢ LỜI. — Thi hay không thì là tùy ý, chứ không phải là đã gửi đơn rồi thì tất phải thi.

* * *

CÂU HỎI. — Xin ngài giải đáp cho tôi một việc sau này thì tôi cảm ơn vạn bội.

Nguyên có tên Th. bán tuyệt mại cho tôi 4 sào ruộng tư điền, viết trong một bức văn-tự hai thửa; 1 thửa 3 sào, 1 thửa 1 sào, cả đông tây bốn mặt đủ cả. Khi đã đăng bộ và giao tiền xong; thì tên Th. chỉ dẫn cho tôi một thửa 3 sào, mà nói rằng: một thửa ấy đã đủ 4 sào rồi, nên không dẫn thửa 1 sào kia nữa.

Vậy đo thì được: 3 sào, 10 thước. Còn thửa 1 sào mà tên Th. không chịu dẫn, thì tôi cũng làm đo chỉ có 14 thước thôi.

Vậy tôi có được cứ chiếu văn-tự mà cắm lấy thửa kia không? Và lại nếu được cắm lấy, thì phần đất chính thuộc ấy, tôi có được ăn cả không hay là phải làm thế nào?

TRẢ LỜI. — Cứ như văn-tự nói trên ấy thì người bán phải giao cho ông 4 sào rưỡi. Nếu người ấy chỉ dẫn cho ông một thửa có 3 sào 10 thước thì còn thiếu của ông 5 thước nữa, vậy người ấy phải giao nốt cho ông 5 thước nữa cho đủ số. Lại phải trả lại ông số tiền rằng 5 thước thiếu ấy.

Nếu người bán không chịu thì bây giờ hãy làm đơn kiện tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh nào có ruộng ấy cho ông cũng không có thể nhận lấy cái số dư ở ấy được.

Tin Trung-hoa

Truy tặng Hồ-cảnh-Dực

Chính-phủ chấp chính ở Bắc-kinh hạ lệnh truy tặng Hồ-cảnh Dực hàm tục-quân thượng tướng. Lại cấp cho gia quyến một vạn đồng để làm phí trí tang. Chính-phủ lại cử quan thứ trưởng bộ nông thương là Lưu-trị-Châu làm đại biểu đến Hà-nam tế Hồ.

Phùng-ngọc-Tường cũng sai đại-biểu là Lưu-Kỳ đến tế và phúng một vạn đồng.

Chính phủ đã quyết định cử Khắc-duy-Tuấn thay Hồ làm đốc-biện tỉnh Hà-nam.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Cánh nghị-viện bị can về việc ẩu của đất bảo Tào-Côn làm tổng thống ngày trước, nay lại vận động ở Thiên-tân mưu lại mang Lê-nguyên-Hồng ra làm tổng-thống. Định rong 83 ngày làm gấp cuộc tổng tuyển cử.

(Reuter)

Nước Pháp và Trung hoa

Bản giao ước Pháp-Trung về kim-phật-lăng đến ngày 22 avril này sẽ công-bố.

Cuộc hội nghị thiện hậu

Cuộc hội-nghị Thiện-hậu đã xong ngày hôm qua, không gây được kết quả gì đích-thực cả.

(Indopacifi)

ĐÁM TANG QUAN CÔNG-SỨ BARDEZ TẠI CAO-MÊN

Cái bọn độc-ác phạm tội hành-thích quan Công-sứ Bardez cùng viên tùy ông-ngôn và người lính khố xanh đi với ngài tại Kompong chnang mới rồi nước đến hai trăm rưỡi đến đâu vào đấy vào bắn cả. Đến đồng ấy có tên Nêou là đứa đã can án rồi. Người ta đoán rằng ấy có một đứa là tên Tinh cầm tiền cho. Chính-phủ đã phái mấy toán quân đến miền ấy để bắt những kẻ phạm tội.

Ngày 20 vừa rồi đã cất đám quan Công-sứ Bardez tại tỉnh lỵ, các quan chức và nhân dân đi đưa rất đông. Quan Khâm-sứ Baudoin có thay mặt phủ Toàn-quyền và ông Đốc-phủ Cao-mên đọc một bài điếu-tang. Ông hội-trưởng các Cựu chiến-binh cũng đọc một bài. Quan toàn-quyền Cao-mên thay mặt Cao-mên Hoàng-đế cũng có điện-văn tỏ lòng cảm ơn về cái tội ác ấy và tuyên ngôn rằng cả xứ Cao-mên bao giờ cũng một lòng trung-thành và luyến-ái nước bảo-hộ. Hết thảy người Pháp trong hạt, các quan Thượng-thư các quan đại-biểu ở Pnom-penn sang, các đại-biểu các nhà giáo sư ở các học-đường, cùng n. ân-dân tỉnh lỵ và các làng gần đó đều điếu quan linh-cữu để viếng quan Công-sứ.

* * *

Tin sau cùng

Việc bắt và tích quan Công-sứ Bardez vẫn đang tra xét. Hiện đã bắt được mười bốn người 50 tên can vào việc ấy. Người ta đã nhận được rõ mặt tám người Cao-mên dự vào việc hành-thích quan Công sứ Bardez và viên thông-ngôn Snora.

Quan sai-trị Bonnet nay lĩnh chức Công sứ Kompon, chnang để trông nom và việc trốc-nã những tên thủ-phạm và đồng-phạm.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.	11	80
— nhì, —	10	90
— ba, —	10	00
Thóc hạng nhất, —	7	95
Bắp ngô —	8	95

Giá bạc. — Kể từ ngày 22 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 f. 60

Tin tàu. — Tàu *Songbo* khởi hành ở Haiphong đi Hong-kong qua Pakhoi và Hochao ngày thứ sáu 24 Avril hồi 6 giờ.

Tàu *Hanoi* mang thư đi Hongkong đường Pakoi Hoihao và Fort-Bayard đến ngày chủ-nhật 26 avril hồi 13 giờ ở Haiphong sẽ khởi-hành. Các thư ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 25 avril.

Quan Toàn-quyền về qui-quốc. — Như lời bản-báo đã nói hôm qua, quan Toàn-quyền Merlin và gia-quyến đã đi chuyến xe lửa riêng ở Nhatrang vào tới Saigon sáng hôm 20 Avril.

Quan Tổng-đốc Cognacq cùng các quan đại-biểu văn võ có ra đón ngài tại nhà ga. Các đội quân danh-dự đứng bồng súng chào ở trước cửa ga và khi xe-lửa tới nơi thì phường nhạc binh cử nhạc mừng.

Ngày hôm nay quan Khâm-sứ Baudoin ở Cao-miên có sang Nam-kỳ chào quan Toàn-quyền.

Chiều hôm nay thì ngài xuống tàu *Azay-le-Rideau* về qui-quốc, chừng 17 giờ thì nổ neo.

Bản-quán xin có lời kính chúc quan Toàn quyền và bảo-quyến cùng các quan đi với ngài vượt bể bình an.

Thuế thành-phố. — Lời nghị của hội-đồng thành-phố ngày 16 février 1925 về việc đặt ra một khoản thuế « sửa sang các đường sá » thay cho thuế « tu bổ các hè » là thuế đặt ra từ ngày 22 août thì nay đã được quan Toàn-quyền duyệt y.

Tên quyên giúp dân bị lụt. M. Ng-v-Ngư ở Phú-lý, tòng binh tại tỉnh Moindou, xứ Nouvelle Calédonie có gởi về bản-báo một cái *mandat* 200 quan tiền tây để quyên giúp dân bị lụt ở xứ Bắc-kỳ ta. Bản báo đã lĩnh cái *mandat* ấy, tính giá bạc Đông-pháp 10 f. 60 thành được 18 p 87. Vậy bản-báo đã chuyển giao cho Hội-đồng cứu-tế rồi.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thư đô-sát danh Bắc-đầu bội-tinh.
Nguyên chuyên-viên ngoại khoa tại bệnh-viện Tenis, Pau, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập Hoà).
Ngoại khoa, hóa-nh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : 0 $ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIẤY NÓI số 238

Cuộc đua xe-đạp đường Hanoi — Haiphong. — Việc này bản-báo đã lược đăng ở mục « Haiphong » trong số báo thứ hai trước, nay đăng thêm rõ ràng như sau này :

Cuộc đua xe đạp đường Hanoi-Haiphong hôm hà-nhật 19 avril vừa rồi thật là được kết quả rực rỡ quá. Số các nhà tài tử cùng các nhà nghề dự thi cũng nhiều cả : có 13 tay tài-tử và 17 tay nhà nghề, mà trong số các nhà nghề thì đến một nửa là người Nam mình. Vậy đủ biết người mình nay đã biết cái thú của nghề đua xe đạp và cái thích về sự đi xe đạp là những cái mới mấy năm trước đây người mình hãy còn dửng dưng.

Ở Hanoi đi. — Giờ khởi-hành đã định trước : các nhà tài-tử bắt đầu đi tự 6 giờ sáng và các nhà nghề tự 7 giờ. Tuy sớm thế mà người đến xem cũng đông lắm.

Đến Haiphong. — Dân Haiphong vốn xưa nay rất ưa mọi cuộc đua vui về đường thể-dục, nên khắp ngả đường xe sẽ chạy qua và trước cửa nhà *Hôtel de l'Europe* là nơi các xe thi sẽ đến nhân-dân đến chầu-chực để xem đông không biết bao nhiêu mà kể.

Hội-đồng kiểm sát ở thành-phố Haiphong do quan docteur Forest là đại-biểu Bắc-kỳ chủ-trương hết sức sắp đặt trông nom mọi sự được rất chu-đáo : Mỗi khi xe thi nào đến lại có kèn hiệu loan báo và có cả phường nhạc của nhà binh đến cử nhạc cho thêm vui nữa.

Suốt dọc đường. — Ở Hải-dương quan công-sứ Bouzhe đã cho thi-hành mọi phương-pháp phòng bị rất cẩn-thận suốt dọc đường xe chạy. Xe nào đến cũng có kèn báo hiệu cho ai nấy biết và khắp dọc đường các làng xe chạy qua lại có lệnh phòng giữ trật tự cho xe đi được tiện.

Về tới Hanoi. — Ở Hanoi tại mợ sự trật-tự cũng nhờ cả lính cảnh sát trông nom giữ gìn cho rất chu-đáo.

Sau đây, tiếp với số thứ hai đã đăng giờ đi đến Haiphong của các nhà dự thi, nay xin đăng giờ về đến Hanoi của các tay nhà nghề như sau này :

Hồi 14 giờ 24' Mars, Sarge và Bằng kém 1/2 bánh.
— 14 — 47'30" Filly.
— 14 — 47'45" Công.
— 14 — 48' Bossard.
— 14 — 50'30" Tiến.
— 14 — 55'15" Can.
— 14 — 57 Lê.
— 15 — 40' Giên.
— 15 — 41' Mão.
— 15 — 50' Apéré.

Nhà máy điện

QUẠT MAY MABELLI

Quạt plafond kiểu lớn. . . 860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ. . . 730 f. 00

Cả liền công đặt

Xà-phòng « GADY »

có chất Glycérine

Mỗi bánh : 0 $ 20

BÁN TẠI :

Hiệu Bào chế MONTÈS, Hanoi

Một bạn đồng nghiệp mới sắp ra đời. — Bản báo rất lấy làm mừng mà công-bố để các bạn độc-giả báo biết rằng quan nguyên giám-đốc Học-chính Bắc-kỳ G. Peyrot văn-hương, khoa học và pháp-luật cử-nhân nay mai sẽ đứng chủ nhiệm một tờ báo hằng ngày bằng chữ Pháp đặt tên là *Eclaireur*. Người Nam ta ai đã từng sản-hiệp với ông, nhất là các giáo-viên trong xứ Bắc-kỳ thì tất cũng đoán được cái chủ-nghĩa tờ báo mới này là thế nào rồi, nghĩa là một tờ báo lấy sự công bằng làm trọng, bênh-vực cho những quyền lợi chánh đáng, không có thiên vị lận-sắc nào, người đồng nào, ay là sắc da nào hết. Vậy ai được tin ông đem cái học thức của ông đứng trên đàn ngôn luận mà chẳng lấy làm mừng rỡ. Ng-ở đâu vào khoảng trung tuần tháng 5 tây thì báo ấy sẽ ra đời. Bản báo xin có lời hoan-nghênh bạn đồng nghiệp mới.

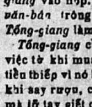
Tục Ánh Hùng Nào thứ 3... 0 $ 25
Anh-Hùng Nào trọn bộ.... 1 . 25
KIM-ĐỨC-GIANG, HANOI

Giấy bạc giả Xưa nay thường thấy giấy bạc một đồng hay năm đồng có giấy giả, chứ ít khi nào đến những giấy giả 20 đồng hay 100 đồng. Vậy mà nay có kẻ làm giấy giả 100 đồng. Nguyên sáng thứ hai mới rồi có một người đến kho-bạc đổi cái giấy một trăm đồng, viên giữ tủ bạc đã đổi cho giấy nhỏ xong rồi, nhưng trong khi người ấy đang đếm lại thì viên giữ tủ bạc xét ra là giấy giả, liền cho bắt lại giải cảm. Người đổi bạc ấy khai tên là Phạm-duy Học làm công với M. Bạch-v-Lam làm thầu-khoán nhà ở hàng gai số 102. Nguyên hôm ấy chủ bảo đến nhà M. Lương-Vinh ở Cầu gỗ số 50 vay một trăm đồng bạc thì vợ M. Lương-Vinh à Mme Ng-thị An giao cho tấm cái gì một trăm ấy. Hỏi thì Mme An khai rằng tiền ấy của những người buôn sơn trả mà không rõ là người nào. Việt ấy nay tòa còn đang xét.

Giảm đăng. — Tên Lê-văn-Cum và Hoàng-văn-Subitôn Thượng-thẩm Hanoi xử ngày 28 août 1924 vì tội tàng đồ-vật mới tên Hoàng-Tất-Xích dương đêm trèo tường vào cửa nhà gái chết anh tên ấy là Hoàng-Bắc-Kinh là việc đã đăng trong bản báo trước tại nay được giảm là anh sai chung thân.

Quan Chánh Đốc-lý thành-phố Hanoi hiểu-thị cho dân Annam ở thành-phố được biết rằng : Từ nồng một tháng năm tây nay giờ đi nếu những người xưa nay vẫn phải đóng thuế thân ở Hà thành mà không có « Thuế-thân » năm 1925 thì các viên cảnh-sát sẽ có quyền bắt và sẽ chiếu theo các luật đang thi hành mà phạt.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(*Capsules huile de foie de morue*)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi ve : 0 $ 90

Chương-mĩ bội-tinh. — MM. Nghuy-Hợi chủ công-ti xe tay và chủ nhiệm báo Hữu-thanh Hanoi, Lê-quang Hiền đàn chủ ở Sadec đều được thưởng chương-mĩ bội-tinh hạng ba bằng đồng (ordre de mérite)

Một sự khuyến-khích cho nghề mỹ thuật. — Quan Toàn-quyền vừa tư thưởng Long-bội-tinh cho M. Hébrard là kỹ sư chuyên về nghề kiến trúc và kim-tiền cho M. Hoàng-xuân-Lan chủ hiệu đúc đồng *Fonderies Tonkinoises*. Nguyên mới đây chính-phủ Đông pháp có giao cho *Fonderies Tonkinoises* đúc pho tượng quan cố Toàn-quyền Van Vollenhoven và làm lễ khánh thành hôm nọ. M. Hoàng-xuân Lan làm được hoàn hảo, nên quan Toàn-quyền muốn thưởng-lệ cho nghề mỹ-thuật của mình nên tư thưởng như vậy. Bản báo có lời mừng ông Hoàng-xuân Lan.

Cái xà dài ở hàng Cót. — Trong số báo ngày hôm qua đăng phương danh quí tính các ông bà làm thành một xâu dài ở hàng Cót, vì bỏ sót một mảnh giấy mà sót mất tên các ông các bà hay là các cô k ác, vậy nay xin đăng tiếp theo như sau này :

Ng-khoi-Minh 47 hàng Cót, Trần-thị-Cả 86 phố Mới, Hoàng-thị Nhung 39 hàng Cót, Ng-thị-Bôn 78 hàng Gạo, Phạm-văn-Quế, ở làng Hạn-dương tỉnh Phúc-yên, Vũ-ngọc-Đoan 44 phố Hà-trung, Phạm-văn Lan lý-trưởng Hậu-dương (Phúc-yên), Ng-thị Cầu 41 phố Hòng-phúc, Ngô-sĩ-Nghiêm 6 phố Ngọc-thanh, Trần-đình Ái thợ thêu ở hàng Trống.

Quan chánh Đốc-lý thành phố Hanoi có lời bố cáo cho nhân dân được biết rằng con đường 96 ở gần chùa Châu-Long (hồ Trúc-Bạch) đang đổ đất và làm cống ; vậy ai có mồ mả đề đấy phải đến nhận mà cất ngay đi.

Nay kính cáo

Ai bay vinh-quyết là ngày biệt nhau ! — Vở câu chuyện người đàn bà tên là Ng-thị Hường chết chẹt xe điện hồi 10 giờ 45 sáng hôm 21, bản quán đã đăng hôm qua, nay xin kể rõ đầu đuôi như sau này ;

Nguyễn người đàn bà này quán ở Hương-yên, lấy chồng ở làng Đ-ni nữ, mấy bữa trước vẫn bỏ mẹ đẻ ở nhà quê lên chơi, đến ngày hôm 21 thì bỏ mẹ ra về, hai vợ chồng người bán-mì-thịt tiễn chân ra ga xe điện chợ Bưởi. Khi xe đến nơi, hai người nghĩ làm sao lại định tiễn chân đến tận bến tàu. Ôi ! ai hay vĩnh-quyết là ngày biệt nhau !... Lúc xe mới bắt đầu chạy từ Bưởi thì bỏ mẹ và chồng người bạc mệnh ngồi trên toa máy, còn người này vẫn đứng ở toa dưới, khi xe chạy được một lát, người đàn bà này bước toa dưới lên toa trên, chẳng ngờ lay vịn hụt cái tay toa liền tơ tọt xuống đường nắt mà phải cỗ-lôi-hóa ra người thiên-cổ. Ngay sau khi cái nạn này xảy ra thì xe điện có hãm lại thấy người đàn bà này còn thoi thóp thở, định khiêng vào nhà thương, nhưng được một lát thì hồn chơi với ai suối ; lúc đó đã khiêng vào đồn làm biên bản nay đã coi mang về Cò nhoẻ chôn rồi. Đáng thương thay !

Ngạch tư pháp. — M. Ng-xuân-Vũ, lục sự hạng nhì tại các tòa án độ chi cấp ở Bắc-kỳ, nay đã xin ngoại ngạch tây thư-ký quan Chưởng-lý tòa thượng-thẩm Hanoi bổ dụng.

Ngạch cô đỡ Bắc-kỳ. Quan Toàn-quyền kỳ nghị-định chỉnh đốn ngạch cô đỡ ở Bắc-kỳ. Kỳ này chiếu bài quá, vậy đến số ngày mai bản quán sẽ lược dịch những đoạn cốt yếu đăng báo để các cô đỡ và các cô muốn làm cô đỡ được rõ.

Thư-ký vào phủ Toàn-quyền. — Ngày 12 avril có một tờ nghị-định đặt ra một kỳ thi tuyển thư ký tập sự vào phủ Toàn-quyền. Đến số ngày mai bản-quán sẽ lược dịch đăng báo.

NHÀ ĐẺ CẨN THẬN

51, Phố Mã Mây, Hanoi

Thuốc phiện lậu. — Người lính Cảnh-sát số 47 bắt được một người đàn bà tên là Đặng-thị-Tu 31 tuổi ở đằng sau nhà Đấu-xảo mang 2 gói ở trong có 2 kilos thuốc phiện lậu ; hiện đã giải người này và sở Thương-chính rồi.

Hội Trí-tri. — Xin nhắc lại rằng đến ngày mai là thứ năm 23 tháng 4 tây này, hồi 8 giờ tối ông Trần-trọng-Kim sẽ diễn-thuyết về « Danh hiệu và bờ cõi nước Việt-Nam từ xưa đến nay. »

Hội Trí-tri lại cáo

Trộng cột đèn ở giữa đường. — Phố hàng Gió mấy hôm nay đương trồng những cột đèn điện ở giữa đường cũng như ở các phố lớn khác. Phố này từ rày bạn đêm sẽ được sáng sủa hơn trước.

Bán một cái xe mô-tô hiệu « GNOME & RHONE » 4 mã-lực, 3 cữ nhanh chậm, 4 độ, đồng hồ kilométre. Hãi còn tốt lắm.
Hỏi tại phố Tràng-thi, số 48 bis

NÊN MUA NGAY ! MỘT DỊP TỐT

Xe mô tô « Alcyon » 3 mã lực - chạy còn tốt lắm — Giá bán rất hạ — Hỏi tại M. Cambonlive, Gia-lâm.

Quan Đốc-tờ Bi-cô-man

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Giò số 33 Hanoi

Lại sắp có phim ảnh Annam nữa

HỘI INDOCHINE-FILM

ĐANG LÀM MỘT PHIM ẢNH
KHỞI HÀI THỨ HAI
? ? ? ? ? ? ? ? ? ?
Những vai đóng trò :
Ông LƯƠNG-HỮU-THÂN dit LÉON CHALL.
LƯƠNG-CAM-ÍCH,
NGUYỄN-VĂN-PHÚC, LÊ-ĐÌNH-HANH.
Mlle LÊ-THỊ YẾN
NGUYỄN-HỮU,
et NGUYỄN-BÍ-HUNG.
Toàn là những người danh tiếng cả.

Bản-hội xin ông bà nào có lòng nhiệt-thành muốn đóng trò Cinéma, xin đến tại số 1, Rue de la Sapèque-ré, nói chuyện.

Ngạch thú-y. — M. Ng-hà-Chi, thú-y Bắc-kan, nay kiêm việc khám thịt ở đấy thay M. Ng-tiến-Thọ đổi đi nơi khác.

Dạy thể thao. M. Võ văn Can, cai khố đỏ ở vệ binh Bắc-kỳ thứ nhất nay kiêm việc dạy thể thao ở các trường trong Hanoi, thay M. Ng-văn-Mưu đi thế.

Việc người lính cơ tự tử bằng súng. — Trong một số trước bản-báo đã đăng rằng một người lính cơ tên là Đoàn-văn-xương lấy súng bắn để tự-tử. Người lính ấy đem vào nhà thương nhưng không ông cứu được. Nay quan Biện lý đã giao cho sở Mật-thám xét về việc ấy.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa-án. — Phiên tòa ngày thứ hai 20 avril xử những việc sau này :

Chú Ho-sư-Tai kiện chú Nhi-Thay đánh bị thương thì tòa nghe luật-sư đôi bên lĩ xong phạt chú Nhi-Thay 50 quan và tù đồng bồi-thường ; việc Phạm-thị Ổ kiện lĩ tên Đào-thị-Ba, Bùi-đức-Thịnh Đào-thụy-Thân và Ng-văn-Thảo, đồng mưu quyến đồ để cướng đám không được lời sinh ấy đành thị thì luật sư bên bị cáo xin hoãn đến kỳ sau ; Đỗ-văn-Tiến ăn cắp cướng một kilo café của tàu *Amiral Niellly* phải 1 tháng tù ; Trần-v-Nuôi tức thợ lấy trộm 420 đồng của Ngô thị-Cung phải sáu tháng tù và 10 năm bị tử xứ ; Ng-v-Duệ ăn cắp thóng 15 kilos gạo của nhà Granier phải 1 tháng tù ; Ng-v-Sỹ chở thuyền lậu một thước khối củi phải phạt 10 quan và bị tịch biên số củi đó ; Vũ-t-Kế đi ghe cản cước của người khác phải một tháng tù ; Đỗ-v-Thầy, Đỗ-thúy-En, Ng-v Hiu, Đỗ v Chiêm, Ng-vă-Lộ, Đào v-Chanh, Ng-v-Khải, Ng v-Thìn Ng-văn-Khanh và Ng v-Hợp gắt lóa trộm của người khác phải xử lĩ tên 1 tháng tù và 16 quan tiền phạt ; Nguyễn-v-Tinh đe-dọa phải 6 tháng tù và 2 năm biệt xứ.

Còn nhiều việc trộm cắp hoãn đến kỳ sau mới xử.

Bạc giả. — Bạc giấy tiêu dùng có tiện lợi, nhưng cũng có điều hại là giấy giả và giấy cháp. Giấy giả của những kẻ gian-ngoan đem lưu-hành chẳng những có thiệt quyền-của ngân-hàng mà lại có hại cho nhân-dân vô ý dùng lầm bị tránh phạt lời thôi. Giấy cháp cũng thiệt-hại như thế.

Vì đó nay giấy giả lưu hành tuy nhiều thật, nhưng nhà nước đã tìm phương bài-trừ thì cũng thấy bớt. Còn thứ giấy cháp mới xuất hiện, nhiều người mắc, là vì ai cũng kể điều-học khéo cháp nối nên dân-bà trẻ con cũng người không biết chữ

(Xem tiếp trang ba, cột thứ hai).

số 171

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Tống-giang đứng tại bên thang, liền nói với *Tống* thái-công rằng :

— Thân-phụ không cần phải cãi với hắn. Dầu bây giờ con ra thú đến quan, cũng chẳng hề chi. Từ huyện quan đến phủ, chỗ nào con cũng có người quen-biết. Và nay đã gặp kỳ ân-xá, tất con sẽ được giảm tội, can chi con phải kêu van với bọn họ làm gì! Anh em nhà họ Triệu cậy nguyên xưa là phường điêu ngoan, ngày nay sắp vận được lên đến chức đô-lãnh, phỏng còn biết nghĩa-lý là cái gì. Chúng lại không có tình-nghĩa gì với con cả, dầu kêu van chúng cũng là vô ích.

Tống thái-công khóc mà bảo *Tống-giang* rằng :

— Thế này thì thật là cha làm hại con.

Tống-giang nói :

— Thân-phụ chớ phiền-não. Ngày nay con đến quan, cũng là một sự may cho con. Giả sử con cứ lưu-lạc trong bọn giang-hồ kết bạn với những bọn giết người đốt nhà thì bao giờ cho con được trông mặt thân-phụ. Bây giờ con đến quan, dầu có bị đi đày nữa thì biết bao giờ về, cũng sẽ lại được sướt đôi bữa họ ở bên cạnh thân-phụ.

Tống thái-công nói :

— Nếu con đã nghĩ như vậy thì bây giờ ta nên tìm cách mua chuộc lấy lòng bọn họ.

Tống giang liền tẻo lên thang, rồi gọi mà bảo rằng :

— Các người chớ làm buyên-náo. Tội ác của ta, ngày nay đã gặp ân-xá, tất cũng không đến nỗi chết. Hãy xin mời ba vị đô-đầu vào trong nhà uống mấy chén rượu, sáng mai sẽ cùng đến quan.

Triệu-năng nói :

— Nhà-ngươi định lừa ta đó chăng!

Tống giang nói :

— Tôi không khi nào chịu để liên-lụy đến thân-phụ, vậy xin mời hai ngài cứ vào.

Tống-giang xoảng thang đi ra mở cửa, mời ba vị đô-đầu vào ngồi trong nhà, rồi giết gà mổ lợn để làm tiệc thoải đãi. Bọn một trăm thổ-binh đi theo, cũng được mỗi người tới-tấp bằng tổng tiền bạc cả. Lại đem ra hai mươi lạng bạc để biếu hai vị đô-đầu.

Đêm hôm ấy tại vị đô đầu ngủ ở trang-viện, đầu trống canh năm lôm sau, cùng kéo về huyện. Bợi khi sáng rõ, quan huyện ra ngồi công-đường, *Triệu-năng* và *Triệu-đắc* giải *Tống-giang* vào nộp. Quan huyện là *Thái-văn-Bản* trông thấy mừng-rỡ, bảo *Tống-giang* lâm tờ cung

Tống-giang cứ bắt khai rõ mọi việc từ khi mua con *Bà-lích* về làm tiền thiếp vì nó là đứa bất-lương, trong khi say rượu, còn làm sự cãi-cọ nhau mà lỡ tay giết chết. Từ bấy đến nay, vẫn đi trốn tránh, ngày nay bị bắt, thật đã cam tội, không còn dám oán trách chút nào.

Quan huyện xem xong, truyền đem giam *Tống-giang* vào trong ngục. Khắp mọi người trong bàng huyện, ai nấy đều bất được *Tống-giang*, cũng đều phải có lòng thương tiếc. Có nhiều người vì *Tống-giang* mà đến nói với quan huyện xin tha tội cho, lại kể-lể những điều tình tốt của *Tống-giang* xưa nay.

Quan huyện cũng có ý cho-rằng cho *Tống-giang*, khi xem xong tờ cung, đã phê-chuẩn cho không phải gông cùm, chỉ giam lỏng tại trong ngục. *Tống* thái-công đem tiền bạc đến để lo-liệu cho *Tống-giang*.

Bấy giờ mẹ con *Bà-lích* là *Diêm-bà* đã chết từ năm năm trước, cho nên không có người khỏ nhờ ; còn *Trương-tam* thì vì con *Bà-lích* đã chết rồi, cũng chẳng đem lòng thù-oán làm chi. Huyện-nha làm thành văn-án, đợi khi mãn hạn sau mươi ngày rồi, đem giải giộp quan phủ *Tế-châu*.

Quan phủ *Tế-châu* xem tờ huyện bẩm, viên lễ án-xét, đã được giảm tội, mới phê chuẩn phạt *Tống-giang* hai mươi trượng và thích chữ kim-ấn, đem đày ra *Giang-châu*.

Quan lại ở phủ *Tế-châu* đều có quen biết *Tống-giang* Vì có tiền bạc đút lót, lại không có khó-sách kêu nài, cho nên đầu bị phạt trượng, nhưng mọi người che-chở, cũng chẳng lấy chi làm đau đớn.

Hai tên công-sai là *Trương thiên* và *Lý vạn* lĩnh đạo công văn đi giải *Tống-giang*. Khi ra ngoài cửa phủ, thân-phụ *Tống-giang* là *Tống* thái-công và thân-tộ là *Tống-thanh*, đều đứng đón tại đấy, mới hai tên công-sai vào rủa-điểm uống rượu và tặng tổng tiền bạc. Lại đưa ạo quần cho *Tống-giang* thay chúng một gói hành-lý, cỏ đôi giầy gai nữa.

Tống thái-công gọi *Tống-giang* ra chỗ vắng mà sẽ dặn rằng :

— Ta biết *Giang-châu* là một nơi đất lành, vậy nên số đem tiền đút lót để cho con được ra đấy. Con cứ yên lòng, rồi ta sẽ sai con con đến trông-nom cho con, tiền tiêu đã có người thường thường đưa đến. Nay con ra đấy, tất đi qua *Lương-sơn-bạc*, giả-sử bọn họ ở trên núi kéo xuống đón bắt, cưỡng bách con phải nhập bọn thì con chớ nên theo, mà để cho thiên hạ chê được là một đứa bất trung bất hiếu. Đến ấy con nên ghi nhớ, lòng trời xui khiến sau này cha con anh em sẽ lại có ngày được xum-họp mặt nhau.

Tống-giang sụt nước mắt lạy từ thân-phụ. Em *Tống-giang* là *Tống-thanh* đi tiễn một quãng đường xa. Trong khi từ biệt *Tống-giang* dặn em rằng :

— Ta đi chuyến này, em không phải lo ngại chi cả, chỉ có thân-phụ tuổi già sức yếu, nay ta vì chết việc quan tiêu-lụy, phải xa cửa xa nhà thì em ở nhà, nên sớm khuya hầu hạ thân phụ thay ta cho có đến *Giang-châu* với ta, mà để thân-phụ ở nhà không ai phụng-dưỡng. Trong bọn ta anh-hề, ta quen biết rất nhiều, tiền tiêu chẳng lo không có người tư trợ, trời có lòng tựa, tất một ngày kia ta cũng được về.

Tống thanh gạt nước mắt từ biệt *Tống giang* rồi trở về nhà phụng dưỡng thân-phụ. Lại nói chuyện hai tên công-sai là *Trương thiên* và *Lý vạn* đã được *Tống giang* cho tiền, lại thấy là một tay hảo-hán, vậy nên trong khi đi đường, chỉ một mực hầu hạ *Tống-giang*. Ba người đi suốt một ngày, tối đến tìm vào khách-điếm *Tống-giang* lại bỏ tiền mua rượu thịt để mời hai tên công-sai ăn uống no say.

Tống-giang bảo hai tên công-sai rằng :

— Chẳng nói giấu gì các người. Nay tay ta đ, thế nào cũng phải qua *Lương-sơn bạc*, chỉ ấy trên non-trại ấy có mấy tay hảo hán, chẳng nghe tiếng tôi mà kéo quân xuống cướp lấy tôi thì tất các người cũng bị một phen kinh-khủng. Chi bằng ngày mai ta tìm con đường nhỏ khác mà đi, dẫu có xa hơn mấy dặm cũng chẳng hề chi vậy.

Hai tên công-sai nói :

— Ông *Tống* sợ cớ! Nếu ông không nói thì thật chúng tôi không biết. Chúng tôi đã nghĩ được một con đường nhỏ đi qua quyết không thể nào mà gặp bọn họ được.

Đêm hôm ấy, ba người thương-nghị cùng nhau, rồi đến trống canh năm lôm sau, dậy ăn cơm sớm, tự trong khách điếm ra đi, đi về một con đường nhỏ. Đi được độ ba mươi dặm, bỗng thấy phía sau xuất hiện có một toán quân kéo ra...

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hoá-tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho thiên-hạ và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

„Rượu này đã kệ-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư (ở báo này.

Tốt thay chè Sâm-Mậu

Suất hiệu ở Nam-bang đã lâu năm, đối với các thứ chè, thì chè nào cũng có bề-vị phiêu-hương, nhưng chè Sâm Mậu chẳng những là nước xanh hương thơm pha được nhiều lần và lại càng không ngán sự ngả, mà uống vào thì tinh thần khoái sảng lắm, vậy hoặc chè Sâm-Mậu nên làm cho thấy trung như thế, và các ngài đồng bang dùng chè cho biết lời của tôi nói thuật.

Thanh hóa quan Tổng-đốc

膺清於驗職名森
嘗化他香經已茂
証總號味買久茶
認督泰勝飲本馳

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Những kẻ hay ngứa gại đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng, khỏi lo có những bịnh ngoài da, nào là: nổi phong, nổi đớn, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đứt tay đứt chớn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vẩy-cá, sẩn-sưởng, cướng mụt nẩy mụt kia, vân, vân.

Các ông các bà hay nhớ ngày nào thì mua ngày nấy, cho đặng một hộp thuốc lấy, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.

bị lấy luôn. Thứ giấy chấp này người ta nói thường ở các sòng đỏ-bác mà ra, những con bạc thua cay hoặc gian-trá vẫn có thói giữ-mưu xé tờ giấy bạc nguyên ra làm đôi làm tư để đặt cược.

Nguồn cội giấy bạc chấp là thế, mong rằng các nhà trinh thám ra công tìm-tòi cho được những kẻ hủ-phạm mà làm tội rõ nặng để treo gương cho kẻ khác.

Mất trẻ con. — Nguyễn-thị-Nam, 54 tuổi đi khâu, nhà ở ngõ Conbest số 15 trình sở Cẩm mất đứa con gái đẻ ta Ng-thị-Mão 6 tuổi từ ngày 10 avril trước.

Ăn cắp vòi rồng. Ng-v-Ích, 21 tuổi làm cu-li sở Xi măng nhà ở Hà lũng (Kiến-an) bị tư-tra là ăn cắp vòi rồng của sở ấy đáng giá 40 đồng.

Việc bảo-cử — Bản-quán tiếp được bài sau này:

Trước khi các ngài đọc bài này kính xin lưu ý xét cho những lời sắp nói đây, thực không có ý gì công-kích ai, chẳng qua tôi cũng là dân thành-phố, có quyền kén chọn người đại-biểu như muôn nghìn người khác vậy.

Nên nay nhân thành-phố ta sắp lới kỳ bảo-cử lại, đã rục rịch thấy nói: những ông kia lại ra tái ứng cử, những ông mới nọ cũng đã đi khuôn xếp để chực xin ứng bàn. Được lắm! được lắm! có nhiều ông ra, tôi bà con thành-phố mình lại càng dễ lựa chọn (đỡ phải tái to nữa). Nhưng trước khi chỗ đợ, thì ta cũng nên yêu cầu với các ngài cũ lại ra tái cử Xin các ngài cho dược ăn-phố được biết những công việc nặng-nề và các ngài đã vì dân thành phố ấy nhiệm những kỳ đã qua vừa rồi, có những điều gì làm-tạm gọi được là tế-quốc lợi-dân trên đối với Chính phủ bảo hộ, dưới đối với thành-phố, thì xin các ngài nên công bố ra cho bà con ta biết hiểu ta lại xin hết lòng mà công-cử các ngài, còn ai hơn nữa. Còn những các ngài nào không ngại nhọc công, kỳ này cũng quyết xin ra ứng-cử, thì xin các ngài cũng nên trước ngỏ lời về những ý-kiến hay của các ngài sau này thế nào, nếu được ích cho dân thì chẳng cần gì phải dàng đến những cách tìm-thưởng để cổ động, khắc là nữa ra tự-nhiên-buơn.

Xin đừng chờ bắt chước như ai, lúc ra ứng cử thì dùng hết cách để hèn, cho được chiếm lấy cái danh ông nghị hoặc ông hội, là chỉ cốt mong sao lần lượt cho người mình được khác ngoài, để dễ lòe bà con, và mong điều lợi; còn ngờ ngoài giá có ai hỏ thăm đến mọi điều lợi-ích trong những buổi hội-đồng, thì thường cứ ngày n tuanh M n di, lại còn chép miệng thở dài, ra đều là người thâm ý.

Ôi, Chánh-phủ đặt ra nghị-viện, Hội-viên để tập quen cho cách bàn định biện-bác, chớ nào có phải cho mở ra nghị, tội để đón những kẻ cầu danh thu lợi đâu?

Như thế thì nghĩa vụ các ngài đã ra đảm nhận lấy trách-nhiệm mà thay mặt cho công-chúng ở chỗ hội đồng, (tuy rằng: trăm phần chưa bỉ được một với các ông nghị, ông hội các nước) song cũng xin đừng để đến nỗi phải deo tiếng là (phỗng giữ) ấu dìn bảo-hộ, cũng nghênh ngang trên ghế hội-đồng, chung bàng với những ông hội qui-quốc.

Mong sao cho xứng đáng khỏi hổ, là bà con dân thành-phố chúng ta ao ước vậy.

T. M. C. Minh-Tâm

NAM-ĐỊNH

Cái nạn ô-tô. — Cái nạn ô-tô xảy ra tại Địa-ốc mới rồi mà đã nói trong một số trước chỉ như nhời khách nói thì tại người sốp phơ cứ quay lại nó chuyện với người nhà mãi nên mới để xe sai lái như vậy; mà cứ như người sốp-phơ thì lại nói là tại gói hàng của khách đi xe để lấp mất cả cái phanh, hãm còi nhặt để ra một bên, nhưng nặng quá nhắc mãi không được. Không biết đích thực thế nào, nhưng nói cho đúng thì phần nhiều cái nạn gớm-ghê như thế này là tại những người vận tải cẩu thả quá, khinh thường quá và liều lĩnh quá. Vậy các chủ xe tưởng phải nên răn bọ riết đi mới được.

HẢI DƯƠNG

Lượng trên trông xuống. — Đường từ tỉnh lỵ về huyện Thanh-hà, giữa làng Cập nhất và Cập thượng, trước vẫn có cái cầu xi-măng. Nhưng vì vận nước năm ngoái lên to quá, nên cầu đổ rải mất. Từ đó đến nay chưa thấy bắc lại và cũng không có phà nhà nước về chở.

Hai xã trên này vẫn cho dùng đò lấy tiền đó. Vậy mong rằng quan trên kíp cho bắc lại cầu hoặc cho phà về chở, thì thật là anh phúc lắm.

Nên cẩn đ. — Đường đi từ tỉnh về xã Hoàng-xá (thanh hà) đến địa phận xã này qua các cửa trc độ mươi bước, thế mà xã này cũng cho người các cầu để lấy tiền. Tưởng thế là vụ lợi quá mà vô lý.

Mong rằng quan sở tại cho cẩm đi,

X lại cảo

Một cái án mạng đã xét ra. — Ngày đầu tháng này tại làng Phúc-thiện huyện Cơi-lình có một cái án mạng. Một người đàn bà ở làng ấy là Nguyễn-thị-Bướm 54 tuổi tự nhiên bị đình chết mà vẫn không biết kẻ thủ phạm là ai. Nay nhờ có sở Mật-thám Hanoi phái người đi đò xét thì mới biết là chính tên Nguyễn văn Thung lý-trưởng làng ấy cùng với hai anh em nó và hai tên khác nữa đến đánh chết thị Bướm. Hơn năm đứa đã phải tống giam và giao cho tòa án lĩnh xét.

BẮC-NINH

Mông thưởng kim-tiền. — M. Ngmanh-Trác, nghị viên mới được mông thưởng đệ tam hạng kim-tiền. Người trong hàng tỉnh ta nghe thấy tin đó ai ai cũng lấy làm mừng cho ông.

Bắt được súng. — Mấy hôm nay có một tên kia cầm một khẩu súng lục và vài viên đạn lên trình quan, huyện Vũ-giang rằng tên ấy tắt chuồm bắt được. Quan huyện đã đem nộp khẩu súng ấy tại tòa, ở tòa còn đương xét xem tên ấy có phải bắt được đích không, và khẩu súng ấy mất lại đâu.

THÁI-BÌNH

Một đám cướp to. — Đêm hôm 17 avril mới đám cướp hơn ba mươi đứa chia làm ba toán kéo vào làng Phương-trạch phủ Kiến-xương, bảo thang trèo mái nhà vào cướp nhà người phó hương-hội làng ấy, tên là Trần-Dog. Khi chúng vào bắt ngay người con cả nhà chủ, nên không ai dám kháng cự, chúng cứ tự do mà lấy, vừa quần áo, đồ nữ trang, màn, nồi đồng xoong ngót ba nghìn bạc. Khi chúng ra bắt người con nhà chủ đi theo đến nửa đường mới thả cho về. Nhà chủ có đi trình thì quan phủ đã đem linh đi khám, bắt được mấy tên tình nghi và một tên ở nhà thị Phó-bình người làng Bảo-trạch là em rượt Ký-Bóa mà tự-nhiên được trong khi hỗn quang. Các đồ mất cướp bắt được ở nhà thị Phó-bình là 4 cái nồi ba mươi, 9 cái mâm đồng, 9 quan tiền kẽm v. v. Quan phủ hiện đương cho tìm nã riết những quân cướp, có nhẽ nay mai sẽ bắt được cả bọn.

PHỦ-LÝ

Châu chực cửa phủ mãi. — Vì việc mất cướp nhà tên đoàn-tổng Ốc ngày 6 mars vừa rồi thì chánh-tổng đã về khám nhà tên phó Xuyên là hàng xóm không có tang tích gì. Đêm khê nghỉ, mà cứ như lời người ta nói thì việc đó là sự vu oan giá họa cho nhau mà thôi. Vậy mà dân sự phải vì đó mà gieo neo vất vả mãi, là sau kỳ đó thừa trát đò chánh hương và hội-đồng tổng lên, cả đêu-canh, các tuần-phiên, trương-tuần, cùng các lá hàng, và cả xóm lấy đều lần lượt bị tòa bằng hơn 24 kilomètres đến phủ ăn chực: năm chờ để hầu, mà mãi đến nay vẫn còn thấy lục tục bắt đồ canh và tuần phiên lần nữa, mà vẫn chưa thấy thừa xét ra sao cả.

T. lai cảo

(Xem trang thứ tư).

BẢ CÁO VIỆC RIÊNG

Tên tôi là Lý-xuân-Lan, sous-chef de gare tại Hanoi có lời bà-cáo rằng, vợ tôi là Lạc thị Liên 16 nhà đi từ ngày mồng năm tháng một năm 1923, từ bấy giờ đến giờ không về nhà.

Vậy từ bây giờ trở đi, nếu Thị-Liên có vay nợ hay là làm điều gì trái phép thì tôi không chịu trách-nhiệm.

Lý-xuân-Lan.

Bâtiment B de la gare à Hanoi

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91 Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ lại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đanh tuổi. Các ngài chiếu cố lại sẽ sẵn sóc, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở những chi-tọa ở Vũ-đông-sơn, chọn nơi thờ trà dân-xuân thượng-hảo-hạng lại trên ngọn núi

cao như liên tâm, ô long và thảy-liên, vân vân, đóng cách hẳn-hẹo điều-nhe, xa gần ai cũng nhất trông.

Mới đây lại phái-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là SONG SI CHÍNH-TRÀI DANH-TRÀ, cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đến riêng tên trà VINH-MẬU đóng bao, để qui-khách thưởng trà không đến bội lầm.

Các nhà điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà-hiệu cẩn bạch

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 22 Avril 1925

TẠP KỊCH HỢP DIỄN

Tối nay xin diễn 3 đoạn chia làm 5 cảnh và 1 sở bài kịch.

Đoạn thứ nhất:

KIM-VÂN-KIỀU

(Hồi II)

Diễn từ chỗ Thúy-kiều mượn bằng nhân làm mối để bán mình chuộc lội cho Vương-ông, đến chỗ Kim-Trọng lấy Thúy-Vân.

Đoạn thứ hai:

TRƯƠNG-SINH

Diễn từ chỗ Trương-Sinh đi linh, Vũ-thị đi tiễn.

Đoạn thứ ba:

TỀ PHỤ HÀM OAN

Diễn từ chỗ linh giải An-Thái lên quan, Nghĩa-Thái (em An-Thái) đến ngục thăm chị.

Tích thứ hai:

MỘT CẢNH ĐỒ-SƠN

Hai kịch cải vui rất buồn cười
Cảnh bày theo lối thời nay.
Có bài điận thuyết về cảnh Đồ sơn của thầy tuồng Pao đọc cho cha mẹ nghe, rất là hay.

Xin xem chương-trình và cáo bạch riêng và xin lấy vé sớm kẻo hết. Có bán vé trước từ tối thứ ba.

Tối thứ năm 23 Avril 1925

CÁI KIẾN KIỆN CỦ KHOAI

Nhiều ngài viết thư cho bản-hội bảo diễn lại vở chèo cải-lương này vào buổi tối thứ năm, vậy bản-hội xin tỉ hộ để các ngài được hài lòng.

Vở chèo cải-lương này của một nhà danh sĩ soạn ra có nhiều giọng hát hay, câu hát đối chọi nhau từng tiếng một, nghe rất là thâm thúy và có ý vị lắm. Xin các qui khách lấy vé sớm kẻo hết. Tích hát này dai, vậy đúng 8 giờ tối thì khai diễn, xin các ngài đến sớm cho. Bán vé từ tối thứ tư,

G. PAREL

Ai muốn hỏi gì cũng sẵn lòng bảo: chỉ bảo về những việc buôn bán và các việc khác. Xem xét các sổ sách, hoặc tính sổ sách 49, Avenue Puginier, Hanoi

Pilules Antidysentrique

Thuốc lị rất thần-liệu
đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.
Mỗi ngày uống 10 viên
Mỗi lọ giá: 0$60

BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế MONTÈS

HANOI

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ rà những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Ai mắc các bệnh ấy mà khổ thở, mà đau tức, nên dùng thuốc Abyssinie Exiard bằng bột (REMEDE d'ABYSSINIE EXIBARD en POUDRE) chỉ bệnh sẽ đỡ ngay. Đổ bột trong một nồi đin, hoặc trên một mảnh kim khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập-tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu lạ thường. Bắt thuốc quản Abyssinie Exiard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng kiến-nghiệm lắm.

Trên cái hàng quản chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

MARQUE DÉPOSÉE

Gởi bán tại | BLANC, Hanoi
| MONTÈS, Hanoi

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Noiai

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và gió lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Noiai Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt qui ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền trả thư gửi mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ 1 hoặc mồng một tháng tây trở đi cho tiện.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông **Bùi-xuân-Thanh**

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ GANG SẮT — CÁC CƠ-KHÍ

Một vài thứ giá hàng hóa:

Cân đồng trong nhà, đế bằng gang, đĩa bằng đồng, cân được 5 kgs. Mỗi cái:	6$5 fr. 00
Mặt bo quả cân bằng đồng, có đế bằng gỗ.	3$5 fr. 00
Crémone. Chỗ đồng tinh bằng gang 16 c/m × 2 m. . . .	6 fr. 75
Thau cửa bằng sắt 38 m/m tam diện 5:	5 fr. 00
Pêne dormant 1/2 tour. Hai tua khóa 14 c/m.	12 fr. 00
Thước 5 branches à ressort. Bề sơn 16 m/m	2 fr. 00
Pinces universelle noire tête noire 18 c/m.	8 fr. 00
Toile émeri moyenne nhất, đủ các số	0 fr. 80

HÀ-ĐÔNG

Cái nạn ô-tô. — Sáng hôm 20 avril 1925 hồi 6 giờ rưỡi một cái xe bò chở nước mắm và muối ở Hà-nội về do hai người coi lấy đẩy, kéo đi đến huyện Đan-phượng thì bị một cái xe ô-tô của một người Tây coi giây thép do người chauffeur ta cũng đi ở Hà-nội lên đâm phải xe bò nhào xuống ao, nước mắm muối đổ gần hết. Thương hại thay cho người coi lấy đẩy xe bị xe ô-tô đè ngang qua đùi trên. Quan huyện sở tại đã đến làm biên bản.

Chưa rõ lỗi tại bên nào.

Không tham của bất được. — Phiên chợ Sêu ngày 21 ta vừa rồi, có người đàn bà bán hàng xén, về vô đánh rơi một cái tài đựng 14 đồng 4 hào, không biết ai là kẻ bắt được, có nghi cho ba người làng Đông-chiêm có gửi gánh đó bắt được, vậy nên có lời xin hỏi, nhưng ba người đó không ai nhận cả. Người ấy đành chịu mất của mà trở về. Đến mấy hôm sau, bỗng thấy một người tên là Chậm Chước gọi đến giả số tiền ấy, thì ra chính đứa con dâu người ấy bắt được số tiền ấy, c ia cho hai chị mỗi người một ít còn đem về đưa cho bố chồng, người ấy thấy vậy bèn mắng bảo tiền này là tiền bất nghĩa, không lấy, nên gọi người mất của lại để trả, song vì chúng có tiêu mất ít nhiều, nên chỉ còn có 10 đồng thôi. Không t am của bất được, lòng thực thà thực cũng đáng khen!

T. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Tại xóm Bình-khang. Trong một kỳ báo trước có đăng rằng các bọn ả đầu ở Cầu-tranh, Quán-giò và Cửa-hậu đều phải bắt khám xem có vi-trùng không, nhưng nay hỏi ra chỉ có các ả Cầu-tranh và Quán-giò bị xét hỏi thôi, chứ ở Cửa-hậu thì không sao cả, vậy nay cải chính cho đúng.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Cái nạn xe hơi. — Một người phú-thương Tây chết

Việc này đã nói trong một số trước, nay lại được tin sau này:

M. Rouzet là một nhà phú thương hôm tuần sáu 10 avril ở Saigon ra Phan-thiết để lên Đà-lạt bằng xe hơi; cái xe ấy là xe mới đẹp và to lớn hiệu Studebaker, sáu máy, số C 3728, của một người Hoa kiều cho mượn. Trước khi đi Đà-lạt thì ông Rouzet muốn sẵn xe tốt mạnh này đi thẳng ra Phan-ri thăm bạn.

Ra Phan-ri xong rồi, đến chiều tối mới trở lại Phan-thiết, để lại lên Đà-lạt mà thăm vợ và con của ông đang lên hứng gió trên ấy trước rồi. Trước khi đi thì ông Rouzet định chừng 8 giờ kém 15 đã tới Đà-lạt rồi.

Lúc tới Ma-lam, còn cách Phan-thiết có 16 ngàn thước nữa mà thôi. Tới đó vì người sốp-phơ đã mệt, nên ông Rouzet bèn bảo sốp-phơ vào ngồi trong để ông cầm thay.

Đi đến quãng cách Phan-thiết còn hai chục cây số thì có một ngọn rạch nhỏ là Sông-quan. Vậy không rõ sao, k i ông cho xe chạy qua khỏi cái lề đất đắp theo hai bên đường, thì cái xe hơi nhào nằm cách đó chừng 15 thước tây. Qua mé bờ bên kia nằm nghiêng gần một cái nhà lá, cách mé sông bên kia có 7 thước tây.

Lúc xe đổ thì ông Rouzet văng tránh vô gốc cây, còn tên sốp-phơ chánh với sốp-phơ phụ thì văng kẻ nhau trong một bụi cỏ nổi, cái xe vọt qua sông rồi ngừng và lật nghiêng đó là vì có một khúc cây lớn người ta đốn để nằm dài gần mé sông, nên mới cản làm cho xe đội lại mà lật nghiêng. Ba thùng dầu săng để trong xe, văng ra mà chỉ có một thùng vỡ còn hai thùng còn nguyên không mộp vỡ đâu hết.

Theo cái đồng hồ trên xe thì máy chết hồi 8 giờ 27 phút, nên chi lúc xảy ra họa hại này là hồi giờ tối.

Xe vừa lật, thiên-hạ chạy ra không mấy người bị thương thì thấy ông Rouzet đã từ trần; sốp-phơ chánh thì xây xát chút ít, chớ sốp-phơ phụ thì không việc gì.

Quá hai giờ sáng thì ông Rouzet và hai người sốp-phơ đã chở tới nhà thương Phan-thiết rồi.

Quan lương-y xem kỹ thì ông Rouzet bị cái đùi bên tả gãy lòi xương máng ra ngoài, còn phía dọ dưới thì lại gãy xương hết, nên phải chết liền.

Quan Công-sứ Phan-thiết mới cho bà vợ ông Rouzet trên Đà-lạt hay, nên chiều thứ bảy mới liệm toi-hài ông vào quan-tài có bọc kẽm mà chở về Saigon, rồi qua chiều chủ-nhật 12 avril thì mới an táng.

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** *bán đồ vàng-bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.*

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt bạc, bản-hiệu sẽ chiếu theo thời-giá mà gửi hàng đến tận nơ

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Ste Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougement, PARIS (IXe).

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH THỜ,
nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bột **POMMADE MOYER**, dùng độ ngày tập tức mà chóng khỏi liền.
Ở Paris bổ tại hiệu bào-chế DUPUY, 272, R. St Honoré
Ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & LAGARDE.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

THƯA CÁC NGÀI,

Nay xin nói ra đây để các ngài biết cho rằng: bản hiệu mới sang nhiều kiểu đồng hồ đeo tay bằng vàng; các kiểu nhẫn mặt kim cương, hoa tai kim cương, vòng ngọc, vòng kim sa 6 miếng để bịt vòng đồng hồ báo khắc, kính gọng bọc vàng để các bà các ông dùng trong khi mùa nắng này.

Vậy xin mời các ngài chiếu-cố hoặc gửi thư về thì để như sau này:

LY-SENG-BAO
42, Phố hàng Bồ, Hanoi

THUẬN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi

Giá giầy ô-tô-tô số 6 cầu bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, giốt cao-su Wood-Milne, đây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.
NGUYỄN-TIẾN-HÀN kính mời

ENO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
飲補
J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每時食喜唯最吾哩沒哩螺羅欸螺精
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

Nếu ai mắc phải bệnh tinh « Lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, đã nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lập tức đến thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Bép-nâu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bằng thuốc bệnh tinh đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy người khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu E m-đức-giang, 83, phố hàng Bồ và ở Nam hiệu Phương nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán sỉ.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Nhà Bán-đồ « TÀM-TẰM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất mòn, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phải làm cho hay ho vất uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm khó ngửi lom giọng bao giờ! Bà thuốc này có hộ-đồng các quan Đấu-thuốc chứ-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
65, Rue des Cantonnais, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nến sáp, bằng tim nhiều lắm, bằng thật tốt, giá thật rẻ.
Có bán cả bằng ra (Bắc-kỳ) như tỉnh, huyện, Hanh, lạng, bằng, quế, bến nền và bằng Saigon như Hanh, tân, nền nữa.
Ngoài nước có đặt mối, lăng thêm, muốn đưa về nơi nhiều công hơn. Những hàng này bán buôn rồng đến, chớ không bán lẻ có không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng nên nguyên không tiện được.
Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.
Cảm-ơn
2010 YU-WO-TSEONG

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

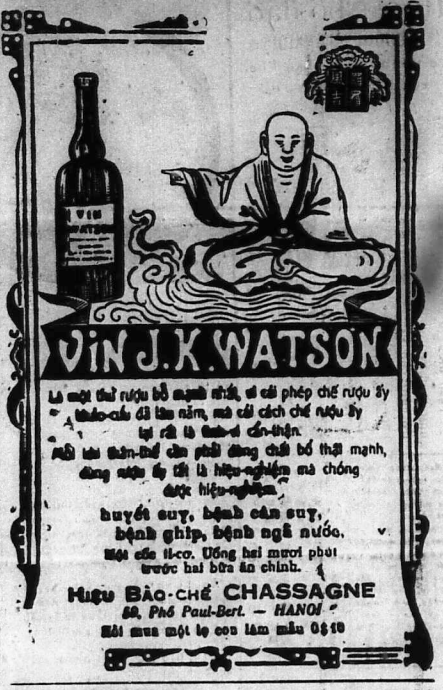
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$ 10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy [illegible] đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi tinh-thần.
Mỗi lần thần-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tốt là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước.
Một cốc tí-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10

MỰC HIỆU **JOLY**
TỐT HƠN
Các thứ mực khác
PACHOD Frères & Cie Lyon

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỚI ĐI,
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐƯỢC NGAY
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIỆP ĐƯỢC THƯ GỬI HÀNG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cung các nhà máy, nhà máy điện, máy nhạo, có nhà dùng về nông nghiệp, v v
Société Anonyme de Constructions Mécaniques d'Haiphong.
Giấy nói: [illegible] Dây nói: [illegible]
Tên viết tắt: CABESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN
Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan còn thì đóng liền 20 tháng mỗi tháng hai mươi quan. Kẻ tiền lần đầu, liền được ngay cái vé, rồng mang có quyền có-bức, bỏ vé trống số thì được số tiền. Muốn chỉ chịu như đánh đến một tí, thời hẹn như không nghỉ đến, mà đã được dự số nhiều rồi số, lại được có quyền có-bức mới cái vé rồi quý có sinh lợi-tức.
Vé Crédit National mỗi năm tính kỳ dự nước rồi số: là tại Jeudi, 1er Février, 1er Août, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.
Mấy lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
5 lô	50.000 quan

Tiền rất số tiền kỳ trong mỗi năm cũng là 20 triệu quan
Bản sẽ không số được tiếng số gửi cho không nói tiền. Muốn do cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan cho ông chánh quản lý của nhà Banque de Crédit de Marc-Lin, tại số của M. Đường quan Thành, Hanoi.
Tức bản sẽ nay theo năm điều luật ngày 13 Mars 1920.
GỬI MUA ĐƯỢC MỌI ĐIỀU CHẮC CHẮN

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)